

BIBLIOGRAFIA

Berriz ero hemen gaituzu, irakurle, urteko liburuen zertzeladak emanez. Urterik gehienetan gertatzen zaigun bezala, 1972-koan ere, liburu garrantzizko bat utzi genuen gure zerrendan sartu gabe: Santi Onaindiaren Euskal Literatura (I). Obra honen lehen tomo hau, 1972koa izanik, bere zabalkundea oso berandu egin zelako "Etor"eko harpidedun artean, Behinik-pehin, harpideduna naizen aldetik, berandu heldu zitzaidan urteko zerrendan sartu ahal izateko.

Dena dela, irakurle, konprenituko dituzu huts ttipi hauek. Bestalde, liburuak hautatzean zer aburu jokatzen dugunaren berri zerrenden hastapenean eman genduen, hau da, EGAN-en 1969ko 4-6 zenbakia 158/159 orrialdeetan. Zenbaki berean, 160/168 orrialdeetan 1963, 1964, 1965, 1966, 1967 eta 1968koen lista argitaratu genuen, titulu, egile, argitaratzaile eta argitara-tokiak emanez, oraindik orain jarraitzen dugun eran. Orduan esan bezala, 1968an lehen aldiz heltzen da euskal liburuen produzioa hilean hiru liburu argitaratzera, eta urrengo urtetik, 1969tik, hilean gutenez lau liburu argitaratzen dira. 1972garren urtean 61era heldu ginan, baina aurtengo honetan 54ra jetxi da. Hal ere, batanaz beste, lasai esan genezake 1969tik astero euskarazko liburu bat argitaratzen dela, haurrentzako liburuzkat eta zenbait liturgia liburuxka kontuan hartu gabe.

Gainerako zerrendak, EGAN, 1970ko 1-3 zenbakieren 133/136 orr. 1959-ekoak; 1971ko 1-6 zeb. 110/114 orr. 1970 eta 1971koak; eta 1972ko 1-6 zeb. 112/114 orr. 1972koak.

Gure literaturaren ekintzaren aurrerabidearen jakingarri beharrezkoa zaigun liburu estadistikagintzarako lagungarri izanen dugu. Era askotako aburuak ateratzera eramango gaitu, baina gaur gaurkoz, puntutxo bat zuritu beharra dut. Guziok dakizute buruarin batzuk esana dutela H letrak ezdatik zelako ikurra edo sinboloa adiarazi nahi duela, eta harrez gainera, argitaldari batzuk ere eragozteak eskatu dute H honek nahastea sortzen duelako eta argitaldaririk gehienak majoriaz hala nahi dutelako. Baina, nik diot, argitaldari horiek berek jakingo dutela bere euskarazko liburuen

produzioari buruz zelan dabilitzaren, baina egi soila besterik dela. H letra, gaur egun, ezeren sinboloa edo ikurra izatekotan, euskararen batasunarena da, eta Euskaltzaindiak Arantzazun 1968an gomendatu zuenez gero, liburu estadistikak argitasun hau ematen digula:

1968an	40	liburu	argitaratu	34	H-gabe	eta	6	H-kin
1969	49	"	"	30	"		19	"
1970	55	"	"	30	"		25	"
1971	56	"	"	18	"		38	"
1972	61	"	"	18	"		43	"
1973	56	"	"	20	"		36	"

Hau da praxisean agertzen zaiguna. Batasunaren aldeko argitaldarien eta gaurko idazleen dinamika agiri agirian dago. Oztupoak jartzen jarraitu nahi dutenak, eman dezatela beren arrazoi zentzuzkoa. Zeren hau ikusirik argi dago idazlerik gehienak zelan ulertu zituzten Arantzazun Euskaltzaindiak emandako gomendioak.

Nere uste apalez, argi ta garbi dago maioria non dagoen. Hala ere, bat ez datozen guziak errespetagarri ditugu, baldin euskaraz ari direnean, euskaraz lantzen dutenean. H-kin edo H-gabe, erdaraz baino euskaraz hobea. Berriketak utzi alde batera eta luma hartu euskaraz lantzeko. Euskaltzaindiak batasuneruntz markatu duena, bide bat da, besterik ez. Iduritzen ez zaionak markatu dezala beste bide bat edo doala iduritzen zaion lekutik, baina gure hizkuntzaren egoera ikusirik ez gaude txotxolokerietan denbora galtzeko. Behin eta berriz deitu dezagun Etxeparekin batean: "Euskaldun den gizon orok altza beza burua".

J. SAN MARTIN.

